

Kopervik 22.08.2013
Vår saksbehandler: Per Gunvald Haaland
Vår ref.: 13/00009-003
Arkivkode: 001

Det livssynsåpne samfunn - Høringssvar KKF

I Karmøy kirkelig fellesråd sitt møte 21.08.2013, sak 29/13, ble det gjort følgende enstemmige

Vedtak:

Karmøy kirkelig fellesråd (KKF) takker for brev av 11.02.2013 vedr. Høring NOU 2013:1 "Det livssynsåpne samfunn". KKF omfatter 8 menigheter med tilknytning til Den norske kirke i Karmøy kommune og har følgende kommentarer:

Innledning

KKF er positiv til arbeidet med en helhetlig tros- og livssynspolitik. Utvalget legger 8 prinsipper til grunn for sitt arbeid. KKF stiller seg i hovedsak bak disse prinsippene, men vil samtidig påpeke at anvendelse av disse må nyanseres dersom de skal kunne danne et godt grunnlag for en tros- og livssynspolitik i Norge.

KKF vil understreke at det er utfordrende å gi et enhetlig bilde av den norske befolkningens forhold til tro og livssyn. Det er fortsatt stor forskjell på "storby og landsbygd". En har inntrykket av at utvalget med en del av sine forslag til endringer ikke helt gjenspeiler virkeligheten slik det oppleves lokalt hos oss.

Livssynsåpent samfunn - aktiv politikk

KKF er glad for at utvalget erstatter idealet om en livssynsnøytral offentlig politikk med prinsippet om *Det livssynsåpne samfunn*. Utvalget har imidlertid på noen områder en mer avgrenset tilnærming som bl.a. begrenser forståelsen av tro og livssyn i forhold til kultur, kulturarv og tradisjoner.

KKF er også glad for at det i mandatet for utredningen vektlegges at staten kan føre en aktivt støttende tros- og livssynspolitik. KKF vil imidlertid understreke at ønsket om likebehandling for alle tros- og livssynssamfunn på ulike samfunnsområder i større grad bør tilrettelegge for økt tros- og livssynsnærvær for alle tros- og livssynssamfunn på ulike samfunnsområder – framfor en innskrenkning av eksisterende ordninger med tilknytning til Den norske kirke.

I stedet for en prinsipiell begrunnelse for avvikling av eksisterende ordninger, mener KKF det er viktig å heller se på hvordan disse fungerer, før man avgjør om disse skal videreføres eller ikke. En "livssynsuavhengig førstelinje" kan fort bli en "livssynsfri førstelinje". Da taper man mangfoldet og livssynsåpenheten.

Likebehandling av tros- og livssynssamfunn

KKF er enig i at likebehandlingsprinsippet bør være førende i vurderinger av juridiske og

økonomiske ordninger. Likebehandlingsprinsippet bør imidlertid ikke være til hinder for at det offentlige aktivt kan støtte bestemte kulturelle uttrykk eller bestemte samfunnsfunksjoner som har tros- eller livssynsmessig forankring. Dette bør åpne for at staten/det offentlige kan forskjellsbehandle både til fordel for minoritet og majoritet – hvor det ligger saklig grunn for det. KKF vil særlig peke på to forhold som taler for en slik forskjellsbehandling:

Landsdekkende struktur

KKF mener at det er viktig å opprettholde den landsdekkende kirkelige strukturen for Den norske kirke.

Kirkebygg

Det er ikke tilstrekkelig å betrakte kirkebyggene som lokaler for Den norske kirkes aktivitet. Lokalbefolkningen har sterk lokal tilknytning til sin kirke. I Karmøy merket vi dette spesielt da Kopervik kirke brant ned i mai 2010. Langt flere enn de som bruker kirken til religiøs aktivitet har et forhold til bygget. Kulturutredningen 2014 (NOU 2013:4) peker bl.a. på at "kirkebyggene er sentrale kulturarbærende arenaer som utvalget regner som en del av den kulturelle grunnmuren". Kirkebyggene finnes i alle kommuner, og inneholder store mengder kirkeinventar og kirkekunst av nasjonal kulturminneverdi. KKF vil derfor understreke nødvendigheten av at staten tar et særlig ansvar for at kirkebyggene sikres og vedlikeholdes. Bevilgning til kirkebygg må derfor omfattes av et bredere kulturbegrep enn kun bidrag til trossamfunnet Den norske kirke.

Tros- og livssynstjeneste i offentlige institusjoner

KKF støtter ikke forslaget om en gradvis avvikling av dagens ordning med prestetjeneste tilknyttet fengsel og sykehus. Dagens ordning med en fast tilstedeværelse av en institusjonsprest har vist seg å være et viktig bidrag for å sikre at tro og livssyn inkluderes som et nødvendig perspektiv i et tilrettelagt offentlig tilbud. Prestetjenesten har også vist seg som en viktig rådgivingsressurs for helsepersonell. Ved ønske og behov formidler prestetjenesten kontakt til andre tros- og livssynssamfunn. Dette er en ordning som fungerer godt i dag, og hvor prestetjenesten for positive tilbakemeldinger. Derfor ser ikke KKF noen grunn til at den skal avvikles. En bør heller utvide ordningen med faste representanter fra andre tros- og livssynssamfunn, der hvor man opplever behov for det.

Livsfaseriter – vigsel og gravferd

Vigsel

KKF mener at vigselsretten til tros- og livssynssamfunn må videreføres slik den praktiseres i dag. Kirkelig vigsel har lange tradisjoner i Norge, og vi mener skal sterke argumenter til for å avvikle denne. Utvalget skiller mellom den offentligrettslige betydning og den rituelle betydningen, hvor det offentlige skal ta seg av det rettslige mens tros- og livssynssamfunnene tar seg av det rituelle. KKF finner det derfor noe underlig at utvalget foreslår at det skal legges opp til at den "sekulære"/offentlige ekteskapsinngåelsen skal utvides til også å inneholde "rituelle" elementer. KKF er av den oppfatning at forslaget bryter med utvalgets premisser om aktiv tilrettelegging for tros- og livssynspraksis.

Gravferd

Utvalget foreslår å overføre ansvaret for gravferdsforvaltningen fra kirkelig fellesråd til kommunen, på prinsipielt grunnlag. En mener at en "nøytral" kommune har en bedre forutsetning for å gi et likeverdig tilbud til alle, uavhengig av tro og livssyn. KKF mener imidlertid at ansvaret for den offentlige gravferdsforvaltningen fortsatt skal ivaretas av kirkelig fellesråd. KKF vil hevde at den livssynsmessige forankring som Den norske kirke representerer, snarere er en styrke enn en hindring i møte med mennesker fra andre tros- og livssynssamfunn. Trosbakgrunnen vil kunne møte andre med større forståelse i tilretteleggingen, enn en "nøytral" offentlig etat. Utvalget bekrefter at Den norske kirke har utført sitt gravferdsansvar på en god måte, også overfor de med annen tro og livssyn. Dette er også en god grunn for å videreføre dagens ordning.

Medlemskap og telling

Utvalget foreslår at fødselsmeldinger om trostilhørighet til folkeregisteret fra sykehus (i forbindelse med fødsel) o.l. avskaffes. Dette støtter ikke KKF. Som et barnedøpende trossamfunn er dåpen et sentralt ritual for Den norske kirke. Fødselsmeldingene gjør det mulig å sende ut invitasjon til dåp til medlemmer som har fått barn. Opphør av ordningen vil før til en svekkelse, heller enn en

styrking av tro og livssyn sin plass i samfunnet - som utvalget er opptatt av. I stedet for å ta bort en viktig ordning for Den norske kirke, bør det legges til rette for at andre tros- og livssynssamfunn også kan få nødvendig hjelp til kontakt og registrering.

Finansiering

Utvalget foreslår at det kommunale finansieringsansvar for kirkelige formål erstattes av en felles statlig tilskuddsordning på nasjonalt nivå til alle tros- og livssynssamfunn. Dette mener KKF er et unødvendig tradisjonsbrudd som bl.a. avkorter lokaldemokratiets involvering i tros- og livssynsspørsmål. Vi frykter at dette forslaget forsterker tendensen til at det offentlige tros- og livssynspolitikkk reduseres til å bli en passiv tilskuddsforvalter.

Avslutning

I en tid med økende mangfold er det viktig at vi tenker gjennom viktigheten av vår egen identitet og kulturarv. KKF mener at det ikke er noen motsetning mellom dagens kulturelle mangfold og framheving av kirkens plass i samfunnet ut fra dens historiske tradisjon.

Vennlig hilsen

Marta Lunde Medhaug

Kirkeverge